

Crna Gora
SKUPŠTINA CRNE GORE
-Odbor za ekonomiju, finansije i budžet-
Broj: 00-72/23-69/3
EPA 110 XXVIII
Podgorica, 25. decembar 2023. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

Na osnovu člana 69 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, sa Šeste sjednice održane 22. decembra 2023. godine, podnosi

IZVJEŠTAJ o razmatranju PREDLOGA ODLUKE O ZADUŽIVANJU CRNE GORE ZA 2024. GODINU

I Odbor se, kroz uvodno obrazloženje ministra finansija, upoznao sa razlozima za predlaganje Odluke o zaduživanju Crne Gore za 2024. godinu, koju je potrebno da Skupština donese u skladu sa članom 82 stav 1 tač. 3 i 18 Ustava Crne Gore. Ukazao je da je navedenom odlukom definisano koji kreditni aranžmani će se zaključiti u skladu sa Zakonom o Budžetu Crne Gore za 2024. godinu, i da će Država u 2024. godini korisiti sredstva iz depozita, sredstva iz postojećih kreditnih aranžmana i sredstva iz novog zaduženja. Saopštio je da odluka definiše sa kojim finansijskim institucijama će se zaključiti kreditni aranžmani u 2024. godini za realizaciju projekata na osnovu predloga resornih ministarstava u visini od 933,8 mil.€ u oblasti obrazovanja, energetike, zdravstva, za izgradnju puteva i saobraćajnica, vodosnabdijevanje, kanalizacione sisteme, upravljanje otpadom, unapređenje željezničke infrastrukture i dr.

Na Odboru je konstatovano da nedostajuća sredstva za finansiranje Budžeta u 2024. godini iznose 765.000.000,00 €, kao i da će Vlada izdati garancije u ukupnom iznosu od 139.000.000,00€. Takođe, konstatovano je da se Država u 2024. godini, za potrebe obezbjeđenja nedostajućih sredstava, može zadužiti do iznosa od 650.000.000,00€. Zatim, da se Država može zadužiti u iznosu do 500.000.000,00€ za potrebe refinansiranja duga i stvaranja fiskalne rezerve za 2025. godinu. Takođe, konstatovano je i da Država može zaključiti svop ugovore i ugovore o kupovini derivata radi zaštite od rizika kamatnih i/ili valutnih promjena u vezi sa kreditnim ugovorom sa kineskom Exim bankom zaključenim 2014. godine za potrebe izgradnje autoputa Bar-Boljare, prioritarna dionica Smokovac-Uvac-Mateševo.

II Tokom rasprave ukazano je da je zaduživanje države u prethodnom periodu i otplata dugova koji dospijevaju na naplatu u narednim godinama, tema kojoj treba posebnu pažnju posvetiti. Konstatovano je da dug od 1.750 mil.€, u 2025. godine dospijeva na naplatu 500 mil.€, 2027. godine dospijava 750 mil.€, a 2029. godine dospijeva 500 mil.€. U vezi sa tim bilo je mišljenje da se svakim narednim budžetom prioritarno razmišlja o vraćanju prethodnih dugova, pa tek onda o socijalnim davanjima, povećanju penzija i redovnom finansiranju opština. S druge strane, iskazano je mišljenje da je, u apsolutnom iznosu, nivo javnog duga u odnosu na rast isti, 2020. i 2023. i 2024. godine, te da je jedino pozitivno rast BDP-a, ali da taj rast nije na realnim osnovama jer nema novostvorene vrijednosti već je u pitanju potrošnja. Stoga, iskazana je zabrinutost da će u 2024. godini zaduženja biti „skuplja“ i da Crna Gora može biti u poziciji da izgubi mogućnost da se zadužuje.

Tokom izlaganja, iskazano je mišljenje da predložena odluka, kao i ranije odluke, ne sadrži precizne podatke o rokovima zaduživanja, dinimaci izvršavanja zaduženja i visini kamatne stope, odnosno da se odlukom daje mogućnost zaduživanja bez prethodno utvrđenih osnova. Ukazano je na potrebu da Odbor bude upoznat sa dodatnim smjernicama tog procesa. Sugerisano je da se sa posebnom pažnjom Vlada odnosi prema garancijama s obzirom da one predstavljaju

potencijalni trošak i ulaze u ukupnu izloženost finansijskog sistema države. U odnosu na član 3 ove odluke, poslanike je interesovalo koji je to potencijalni iznos koji bi Vlada uzela kroz kratkoročne pozajmice i kako ovaj mehanizam može uticati na budžet države.

III Odbor je, nakon rasprave i izjašnjavanja, sa šest glasova „za“ i jednim glasom „uzdržan“, odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog odluke o zaduživanju Crne Gore za 2024. godinu.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Dejan Đurović.

